

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UNIVERSITETSRANKNINGEN FRÅN TIMES HIGHER EDUCATION 2016

En analys av resultatet för Göteborgs universitet.
Del 1 – Huvudrankningen

**Magnus MacHale-Gunnarsson, Analys och utvärdering, Forsknings- och
innovationskontoret**

PM 2016:05

Diarienummer V 2016/748

September 2016

PM

Inledning

Den brittiska tidskriften *Times Higher Education* (THE), som specialiserar sig på området högre utbildning och som tidigare hette Times Higher Education Supplement, har varje år sedan 2004 publicerat en rankingslista över universitet från hela världen. Listan har med åren fått stor uppmärksamhet, såväl i som utanför universitetsvärlden. Metoden gjordes om kraftigt 2010, och i denna skriftredovisas bara resultat från det året och framåt.

Resultaten för de svenska lärosätena 2010-2016 visas i tabell 1.

Tabell 1. De svenska lärosätenas placering på rankingen från Times Higher Education.

Lärosäte	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Karolinska institutet	43	32	42	36	44	28	28
Uppsala universitet	147	87	106	111	98	81	93
Lunds universitet	89	80	82	123	119	90	96
Stockholms universitet	129	132	117	103	98	136	144
Kungliga tekniska högskolan	193	187	140	117	126	155	159
Göteborgs universitet	281	204	218	223	242	180	170
Chalmers	223	236	229	278	285	244	254
Sveriges lantbruksuniversitet	199	240	286	258	273	241	271
Umeå universitet	273	227	268	314	356	294	283
Linköpings universitet	305	324	331	319	360	287	340
Örebro universitet	-	-	-	-	-	334	375

Kommentar: THE själva anser att efter plats 200 kan deras metod inte differentiera lärosätena särskilt väl, och de ger därför lärosätena intervallplaceringar snarare än strikta rangpositioner (201-225, 226-250, osv.). Det går dock att få fram den exakta positionen, och det är den som redovisas i tabellen ovan.

Göteborgs universitet har stigit 10 placeringar sedan förra året. Detta beror framförallt på en höjning i citeringsindikatorn (se Tabell 2) och i *Industry Income*. Citeringsindikatorn har förändrats metodologiskt något:

- Publikationer med fler än 1000 författare inkluderas nu (förra året exkluderades de), men de fraktioneras på ett sätt som ger varje deltagande lärosäte minst 5 % av publikationens citeringar.
- En del monografier och antologier ingår nu i citeringsdatabasen.

Det är osannolikt att den första förändringen skulle gynna Göteborgs universitet märkbart, men den andra förändringen kan möjligen spela in: böcker används som publikationsform framförallt inom humaniora och samhällsvetenskap, och det är ämnen där Göteborgs universitet är förhållandevis stort. Samtidigt stiger flera andra svenska lärosäten i citeringsindikatorn, inklusive Sveriges lantbruksuniversitet, Chalmers och Karolinska institutet, och det är inte sannolikt inkluderingen av böcker i citeringsdatabasen har orsakat detta. En annan möjlig förklaring till höjningen är att Göteborgs

universitet helt enkelt är något starkare citeringsmässigt under perioden 2011-2015, som använts i år, än under perioden 2010-2014, som användes förra året.

Göteborgs universitet stiger 180 placeringar i indikatorn *Industry Income*, men eftersom denna indikator endast väger 2,5 % i totalrankningen påverkar detta inte totalplaceringen särskilt mycket. Man kan notera att placeringen för Göteborgs universitet i denna indikator har varierat kraftigt de senaste tre åren (290 – 636 – 456), och att de svenska universitetet har mycket olika placeringar i denna indikator: 2016 har Sveriges lantbruksuniversitet placeringen 24, Karolinska institutet 102, Chalmers 106, Lunds universitet 119, Kungliga tekniska högskolan 232, Linköpings universitet 399, Uppsala universitet 440, Göteborgs universitet 456, Umeå universitet 670, Stockholms universitet 753 och Örebro universitet 757. Det finns all anledning att tro att det finns betydande kvalitetsproblem i denna indikator.

Flera andra svenska lärosäten ändrar sin totala placering något: Uppsala universitet tappar 12 placeringar, Sveriges lantbruksuniversitet tappar 30 placeringar, och Linköpings universitet faller hela 53 placeringar.

Som nämnts ovan stiger flera andra svenska lärosäten i citeringsindikatorn: Karolinska institutet 13 placeringar, Uppsala universitet 27 placeringar, Lunds universitet 9 placeringar, Stockholms universitet 28 placeringar, Sveriges lantbruksuniversitet 44 placeringar, Chalmers 26 placeringar, Umeå universitet 18 placeringar och Örebro universitet 12 placeringar. Göteborgs universitet stiger dock mest i denna indikator, hela 46 placeringar.

Flera av de lägre rankade svenska lärosätena sjunker kraftigt i indikatorgruppen *Research*: Sveriges lantbruksuniversitet 204 placeringar, Chalmers 105 placeringar, Linköping 142 placeringar och Örebro 243 placeringar. Vi vet inte vilken eller vilka indikatorer inom *Research* som orsakar denna förändring.

I Tabell 2 visas mer detaljerade resultat för Göteborgs universitet.

Tabell 2: Göteborgs universitets poäng för indikatorer och indikatorgrupper, 2014-2016.

Indikator-grupp	Indikator	2014			2015			2016		
		Poäng	Poäng	Placering	Poäng	Poäng	Placering	Poäng	Poäng	Placering
Teaching	PhD awards/bachelor's awards	38			42,5			44,5		
	PhD awards per academic	36			34,5			37,1		
	Reputational survey – teaching	9	24	340	17,3	28,5	364	13,8	30,3	359
	Income/academic	39			44,0			36,7		
	Students per academic	43			43,3			66,0		
Research	Academic papers	65			56,6			61,6		
	Research income	95	38	148	94,5	39,8	166	94,7	40,5	167
	Reputational survey – research	10			15,9			15,4		
Citations	Citation impact	64	64	229	81,8	81,8	145	87,9	87,9	98
Industry income	Research income from industry	37	37	290	30,3	30,3	636	39,9	39,9	456
International outlook	Ratio of international to domestic staff	32			35,1			37,3		
	Proportion of internationally co-authored research papers	82	47	264	91,3	58,3	259	90,8	59,6	291
	Ratio of international to domestic students	26			48,6			50,7		

Poängmässigt stiger Göteborgs universitet märkbart i indikatorerna *Citations*, *Students per academic* och *Industry Income*, och sjunker samtidigt i *Reputational survey – teaching* och *Income/academic*. Placeringsmässigt är det framförallt *Citations* som lyfter oss. Man kan notera att i indikatorn *International outlook* stiger vi poängmässigt och sjunker ändå i placering. Utan tillgång till hela datamängden är det svårt att förklara variationerna.

Av Tabell 2 framgår det tydligt att det är resultaten i anseendeundersökningarna som håller nere resultatet för Göteborgs universitet.

Ämnesrankningar

THE publicerar även flera andra, mer specialiserade rankningar, bl.a. sex breda ämnesrankningar. Dessa har dock inte uppdaterats ännu. I del 2 av detta PM kommer årets ämnesrankningarna att presenteras och analyseras.

Indikatorer

Tretton indikatorer används för rankningen, fördelade i fem grupper. THE har inte släppt information om vilka poäng lärosätena får i varje enskild indikator, utan enbart den sammanlagda poängen för indikatorerna i varje grupp¹. Det går alltså att analysera utfallet i dessa indikatorgrupper, men inte i varje enskild indikator.

1. Industry income: innovation (2,5 % vikt)

Research income from industry: Lärosätets intäkter från näringslivet för forskning, dividerat med antalet anställda akademiker.

2. Research – volume, income and reputation (30 % vikt)

Reputational survey – research (18 %): Resultat från forskningsdelen av en enkätundersökning som låg ute januari – mars 2016. Enkäten skickades till ett antal – THE har inte uppgivit hur många – akademiker över hela världen. Enkät resulterade i drygt 10 000 svar, vilket THE kombinerade med förra årets svar (sic!), vilket resulterade i drygt 20 000 svar. Svaren viktades efter land och ämne för att matcha den fördelning FN:s statistik uppvisar. THE erkänner att denna indikator har en mycket skev fördelning – ett fåtal universitet i rankningens toppskikt får de allra flesta rösterna – och man har därför valt att ”lägga till en exponentiell komponent” för denna indikator, vilket troligen betyder att värdena har logaritmerats innan z-normeringen² utförs.

Research income (6 %): Totala, köpkraftsjusterade forskningsintäkter, dividerat med antalet anställda³. Denna indikator ämnesnormeras, dvs. de försöker ta hänsyn till att forskningsanslagen i vissa ämnen, t.ex. medicin, oftast är större än i andra, t.ex. samhällsvetenskap. THE har dock inte avslöjat hur denna ämnesnormering går till.

Academic papers (6 %): Antalet publikationer i Scopus, dividerat med antalet anställda². Denna indikator är ämnesnormerad, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

3. International mix (7,5 % vikt)

Ratio of international to domestic staff (2,5 %): Antalet utländska anställda dividerat med antalet inhemska anställda².

¹ Varje lärosäte får ett datablad skickat till sig med mer detaljerad information, men bara för det egna lärosätet.

² Se avsnittet Z-normering nedan.

³ Det är oklart om detta är det totala antalet anställda eller antalet anställda akademiker (dvs. forskande och undervisande personal). Lärosätena rapporterar båda siffrorna till THE.

Ratio of international to domestic students (2,5 %): Antalet utländska studenter dividerat med antalet inhemska studenter.

Proportion of internationally co-authored research papers (2,5 %): Andelen internationellt samförfattade artiklar dividerat på det totala antalet artiklar. En internationellt samförfattad artikel är helt enkelt en artikel med minst två länder representerade bland författaradresserna. Denna indikator är ämnesnormerad, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

4. Teaching – the learning environment (30 % vikt)

Reputational survey – teaching (15 %): Resultat från utbildningsdelen av den enkätundersökning som beskrivs i samband med indikatorn ”reputational survey” ovan.

PhD awards per academic (6 %): Antalet doktorsexamina dividerat med antalet anställda akademiker. Denna indikator ämnesnormeras, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

Students per academic (4,5 %): Antalet anställda akademiker dividerat med antalet studenter på alla nivåer.

Income/ academic (2,25 %): Lärosätets totala, köpkraftsjusterade intäkter, dividerat med antal anställda akademiker.

PhD awards/ bachelor's awards (2,25 %): Antalet utgivna doktorsexamina dividerat med antalet utgivna *bachelor*-examina eller motsvarande.

5. Citations – research influence (30 % vikt)

Citation impact (30 %): Fältnormerad medelcitering, mätt i Scopus. Indikatorn räknas först utan landsnormering och sedan med landsnormering, och så används medelvärdet av dessa två. Landsnormering går till så att medelciteringen för ett lärosäte divideras med kvadratroten av medelciteringen för det land där lärosätet ligger. Exempel: Om GU har medelciteringen 1,3 och Sverige har medelciteringen 1,21 så beräknas GU:s värde som $1,3/\sqrt{1,21} = 1,3/1,1 = 1,18$.

Z-normering

De olika indikatorerna rör sig i mycket olika skalor och har olika fördelningar. För att kunna väga ihop indikatorerna till en helhet z-normeras de, vilket innebär att ett medelvärde beräknas, och sedan anges alla lärosätets värden i hur mycket de skiljer sig från medelvärdet, uttryckt i antal standardavvikelser. Slutligen korrigeras skalan så att den löper från 0 till 100.

Skönsvärden

Om ett lärosäte inte har rapporterat in ett visst värde, kan THE välja att inte alls inkludera det aktuella lärosätet i rakningen, eller att använda någon sorts skönsvärde. För de tyngre indikatorerna väljer THE den första metoden, men för de lättare indikatorerna kan de välja skönsvärde. Detta beräknas i så fall utifrån de indikatorer som har rapporterats in, och sätts till den 25:e percentilen av dessa.

Diskussion

Av de stora rankningarna är THE den som har ändrat sin metod oftast och mest under åren, och de placeringsförändringar som ses är sällan ett tecken på faktiska förändringar i lärosätenas verksamhet, utan beror antingen på metodförändringar eller på volatilitet i indikatorerna.